

l'antic verb en -ARE: Jud hi va aplegar una colla de representants dialectals del tipus *sou(s)tré* «litière» (ARom. IX, 108). En el Nord d'Itàlia també s'ha estat víctima del mirallet paronímic de SUBSTARE: car no sembla que es pugui dubtar que el milanès *sostra* «magazzino di legne da ardere o da costruzione od anche di mattoni, tegole e ogni altro simile materiale da fabbricare», molt ben documentat per Salvioni, prové de SUBSTRARE i no s'ha d'identificar (com voldria ell, *Dial. Mod. d. ci. de Milano*, 192, n.º 292) amb SUBSTARE, per més que l'it. comú *sosta* 'detenció, termini' també es trobi, és clar, en estatuts milanesos; també coexisteixen *sostra* i *sosta* en el cantó Ticino (a Olivone, capdamunt de la Val di Blenio, punt 22) amb el sign. de 'femer' (mapa *letamaio AIS* 1178 nota) i aquí ningú no pensarà en SUBSTARE.

En les llengües hispàniques hi ha també, fora del català, representants autòctons de SUBSTRARE. A l'Alt Aragó hi ha *sústro* en el sentit de 'pinassa, jaça de pi': o *sustro* a Fiscal, *el sustro del pino* a Torla (1965). Amb significat secundari: *sostras* a Alquézar «descuidado en el vestir» (Arnal Caveró), *sostrazas* id. segons la monografia d'Ansó per Alvar; cosa que s'estén fins a Benasc en la forma *sostres*, i aquí, de més, *sostra* f. «porción de piel vacuna con que se hacen las abarcas» (Ballarín, *Dicc. Ben.*).

Més a l'O., els significats s'allunyen més, però partint de la idea fonamental de sempre. El verb ha pres allà un significat tan pròxim a l'etimològic com 'llançar per terra, aterrar una persona': santand. «*sostrar*: dejar al adversario fuera de combate por una paliza», «inutilizar, embazar», ast. occid. *xostrá* (< *xostrada*) «caída al suelo», «golpe que se recibe al caer» (Alto Aller); *sostrado* (a. 1607) o *jostrado* (1517, 1605, 1611) és «virote guarnecido de hierro». I d'aquí ve un substantiu postverbal, allà femení, *sostra*, que des del sentit bàsic de 'cosa que s'estén damunt d'una superfície' esdevé port. ant. *sostra* (S. XIV, corr. err. tip. XIX) 'crosta' (Car. Michaélis, *RLus.* XIII, 406), gall. merid. *sostra* «entresuela de los zapatos» (Sarmiento), arag. ant. *sostra* «suela de zapato» (1400), cast. ant. *sostra* «costra, postilla» (1386), *xostrá* «suela» [1490]; veg. per a tot això JOSTRA, DECH.

En fi notem que si del verb derivat —en participi SUBSTRATUM, en infinitiu SUBSTERNERE— es va extraure SUBSTRARE a tota la Romània del Centre i del SO., a l'extrem NO. el seu verb primitiu STERNERE, STRATUM, va ser convertit en *STRARE, d'on l'astur. «*estrar*: esparcir, arrojar por el suelo, de modo que éste quede cubierto», «facer la cama del ganau en corral, esparcer árgoma o paya pel camín pa que se trée ['trepitgi'] y con la muedanza se faga cuchu ['estiercol']; ex.: *les castañes están estraes*» (Rato).

DERIV.: *Sostrada* 'sostre ple, ço que cobreix un sostre' («neu --- n'hi va caure una bona *sostrada*»), 'quantitat de fusta de castanyer feta per un sostre ...' (DAG.). *Sostrall* maestr. 'deixalles del contingut al fons d'un sac': «*granses: sostrall* de palla mal batuda i grossa ...» (GaGirona, *Vocab.*); és dubtós que existeixi *sostral* que AlCM cita en hapax d'una revista de 1926.

Sostret.

Ensostrar [1369, supra; ja DTo. 1647: «*sostre* de posts, *ensostrar* ---»]; *sostre* i *ensostre* rimant amb *vostre* Aversó § 803; *ensostrat*: «l'ensustrat 'l'empostissat de fustes que forma el sòl d'un pis d'una cabanya'» Oix (Gxa., 1984); *ensostrament* [Lacav.]; *ensostrada*; *desensostrar*, *-ostrat*. *Contrasostre*. *Sobresostre*.

CPT.: *Sostremort* [DAG.]; «*sostre-mort*: desván» (Fabra, *Gram.* 1912, § 194). Bastanta gent de Bna. havia pres l'inexcusable vici de dir-ne un *altlito*; però a casa meva, quan jo era noi, i a l'escola, ho deïem bé; *sostremórt* (és més petit que unes golfes); i el mateix fa Coromines, en escriure, parlant de moments greus, de preocupació massa justificada (batalla del 19-VII-1936, quan se sent avançar els feixistes, mig en somni): «em vaig amagar al *sostremort*, em van agafar ---; naturalment: no vaig amagar-me al *sostremort*, però ara em fa riure de pensar que, de passada, me'l vaig mirar de reüll, i que fins mentalment em va semblar que, amb l'escala que tenim, no s'hi arribaria» (*Diàris i Records*, vol. III).

1 Hom havia suggerit (PSW VII, 847b) que fos errada per *sostrair*, cosa impossible perquè seria *sostraire* i llavors sobriaria una síl·laba. Sospito que diria *sostrar*, i prenent per forma incorrecta *trar* = *traire*, hi afegiren damunt la *i*, i el copista llavors canvià per malentès en *sostrir*. No m'estranyaria que el prov. mod. *sousto* en alguna de les seves accs. resulti de la mateixa confusió que feia Uc Faidit; en el sentit de «délai, répit, sursis, ménagement ---» és certament el derivat de SUBSTARE, però en el sentit de «grange où l'on serre les gerbes», «choses protégées», també testificats pel TdF, ens recorda una mica massa els sentits de SUBSTERNERE, -STRATUM, per no despertar sospites.

Sostrenyer, V. *estrènyer* *Sostrer*, *sostreure*, V. *treure* *Sostret*, *sostro*, V. *sostre*

SOT, 'clotada', mot comú amb el llgd. *sot*, piem. *çot*, genov. ant. *zota*, calabr. *tsotta* i sic. *tsuottu*, *-tta*, 'forat', 'fondal', 'solc', que suposen un originari **tsotro/tsotta*, certament pre-romà, i probablement aborigen del Mediterrani; el mot ha vingut a coincidir amb el cast. *soto* del ll. SALTUS 'pasturatges emboscats', 'congost, afrau' (que s'ha estès fins a algunes comarques nostres occidentals), i amb l'àr. *sawt* 'bassal' (en realitat 'porció de qualsevol cosa'), però fonèticament no pot tenir res a veure amb l'un ni amb l'altre quant a l'origen, sinó per un encontre casual, ben fàcil en mots tan breus. □ 1.ª doc.: *soto*, 896; *sot*, cap a l'any 1500.

«In appendicio de castri Terracense, in locum --- de Agello et ad Remuninello et in ipso *soto* ---» a. 896 (BABL VII, 387), o sigui 'en el terme del castell de Terrassa (la ciutat vallesana), en el lloc d'Agell i al Remonell i en el sot'. El poeta valencià Bernat Fenollar († 1516) en la llista per esquivar vocables grossers o pagesívols inclou: «126, sodrach per colp; 127 en terra, *sot* per clot; 128 millor és dir penitencier que